

Rozlúčili sa s abbé Pierrom

PARÍŽ. Francúzsko včera vzdalo úctu národného charakteru zosnulému abbé Pierrovi, ktorý si získal srdcia ľudí pomocou chudobným a bezdomovcom. Na omši v parížskej katedrále Notre-Dame sa zúčastnili najvyšší štátni predstavitelia na čele s dojatým prezidentom Jacquom Chiracom. Niektoré televízie omšu vysielali v priamom prenose.

Abbé Pierre zomrel v pondelok v Paríži vo veku 94 rokov. Pred rakvou, vystavenou v kaplnke pa-

rižskej nemocnice Val-de-Grâce, kde abbé zomrel, sa počas týždňa vystriedali tisíce ľudí i väčšina popredných politikov.

Tí si však vyslúžili i obvinenie, že si tak chcú spraviť alibi za neschopnosť odstrániť problémy, proti ktorým abbé Pierre bojoval. Vo Francúzsku, ktoré má 63 miliónov obyvateľov, žije 70- až 100-tisíc ľudí na ulici, svoj byt nemá asi milión ľudí a tri milióny sú v ťažkej bytovej situácii. (čtk)

SME, 27.1.2007

Slávnostné požehnanie mladých vín

Výroba vína a obchod vína tvorili v stredoveku významný podiel na hospodárstve mesta Trnava a trnavského regiónu. Zásluhou samotných funkcionárov mesta a Občianskeho združenia Vincech sa v malom Ríme snažia o návrat k tradíciám v oblasti vinárstva. Jednou z oživených tradícií je aj slávnostné požehnanie mladých vín, ktoré sa konalo včera v jednej z obnovených stredovekých pivníc v historickom centre Trnavy.

Slávnostného aktu sa zúčastnila takmer stovka vinárov z regiónu a ojedinelú atmosféru obnovenej tradície si nenechal v spoločnosti primátora mesta Štefana Bošnák a ujsť ani nový veľvyslanec Kazachskej republiky Šarif Omarov, ktorý si Trnavu zvolil za cieľ svojej prvej pracovnej návštevy na Slovensku. Samotný akt požehnania uskutočnil pomocný biskup bratislavsko-trnavskej arcidiecézy monsinor Ján Orosch v prítomnosti riaditeľa Spolku svätého Vojtecha monsinora Vendelína Plevu, sekretára arcibiskupského úradu Tibora Hajdu.

Ján Orosch, pomocný biskup bratislavsko-trnavskej arcidiecézy: „Myslím si, že aj toto je taká príležitosť, keď vám môžem popriať, aby aj toto víno, nielen ono samo, ale

ako symbol vína nám pripomínalo priateľstvo a krásne spoločne prežité chvíle.“

Ako v priebehu slávnostného aktu aj následnej ochutnávky nových vín odznelo viackrát, minulý rok z pohľadu výrobcov vína bol výnimočný a kvalitu vystavených exponátov ocenil aj úradný degustátor Miroslav Ševčík.

Miroslav Ševčík, úradný degustátor: „Gratulujem všetkým vinárom, ktorí to sem doniesli, pestovateľom vína a tešíme sa z ich práce. Blahoželám všetkým, ktorí sa zúčastnili tejto degustácie.“

Aj trnavské požehnanie mladých vín potvrdilo, že spracovanie hrozna v Trnave a okolí, naberá tiež nový rozmer a to spoločenský.

Účastník slávnostného aktu: „Super atmosféra, veľmi pekné je to tu. Hlavne je to o tom, že si porozprávame na tie svoje vína, kto čo vytýka tomu druhému vínu a je to také poučenie. Ešte je to pred sezónou, takže máme šancu opraviť tie vína ak sme náhodu niečo pokazili.“

Už dnes sa vinári a vyznávači kráľovského moku tešia na ďalšie akcie. Tou najbližšou bude v marci súťažná výstava Vinoternavia.

Jozef Polešenský

Rádio Lumen, 17:30, 27.1.2007

Dnešný deň je

vo východnej cirkvi nedeľou mýtnika a farizeja

Vladyka Milan Chautur sľúbil košickým veriacim, že každú poslednú nedeľu mesiaca bude tráviť s nimi v katedrálnom chráme narodenia presvätej Bohorodičky. Aj preto dnešný deň, ktorý je vo východnej cirkvi nedeľou mýtnika a farizeja trávil v Košiciach. Informuje Daniela Pirschelová.

Vladyka Milan Chautur, košický exarcha: „Východná cirkev skôr ako začne veľkopôstne obdobie pripravuje veriacich myšlienkovito na toto obdobie kajúcnosti. Minulú nedeľu nám poukázala na Zachaja, ktorý má záujem o Krista a preto, že ho chce vidieť vystúpi až do korún stromov. Dnes nám zas poukazuje, že mať záujem o Krista to neznamená vyzdvihovať sa, že ja som ktosi, ale skôr všimnúť si svoju duchovnú biedu, ako my.“

V úvode sa hlavný celebrant opýtal zhromaždenia na to, aké je správanie súčasného človeka. Ako mýtnika, či ako farizeja.

Vladyka Milan Chautur, košický exarcha: „Skúsme si vybrať nejakú vzorku a takou vzorkou môže byť tá najvyššia úroveň politikov. Ako sa oni správali, ako mýtnik, ktorý si priznáva chybu, alebo ako farizej, ktorý vidí všetky chyby tých druhých, do popredia kladie len svoje prednosti. Ak takto rozmýšľame o tejto najvyššej kategórii v spoločnosti, vnímame, že skôr je to pravda, že sa správajú ako farizej, lebo vždycky sa poukazuje na chyby toho druhého a poukazuje na nedostatky, ktoré oni porobili, či už v politike, alebo v spoločnosti, ak ide o mňa vždycky sa poukazuje, čo všetko vytvorila táto strana, pretože je u nás lepšie.“

Jednotlivec tvorí spoločnosť, aj preto hlavný celebrant vyzval veriacich k objaveniu vlastných zlých stránok a k našej následnej náprave.

Rádio Lumen, 17:30, 28.1.2007

Poľsko rieši antisemitský plagát

Provokácia kontroverzného umelca vzbudila obrovskú pozornosť.

VARŠAVA. Poľsko šokoval billboard, ktorý sa objavil pred kostolom v mestečku Koszalin na severozápade krajiny. Ocitlo sa na ňom 56 tvárí známych osobností vrátane bývalého prezidenta Lecha Walesu či poetky Wislawy Szymborskej ocenennej Nobelovou cenou a pod nimi nápis: „Židia, vypadnite preč z katolíckej krajiny!“

Katolícka cirkev plagát ihneď odsúdila. „Je to obrovská provokácia nielen obsahom, ale aj pre zneužitie susedstva s kostolom katolíckej farnosti, ktorá s tým nemá nič spoločné,“ píše sa vo vyhlásení kozsalinského biskupstva.

Ukázalo sa, že ide o akciu kontroverzného umelca, ktorý používa pseudonym Peter Fuss. Svoju totožnosť údajne tají tak dôsledne, že nie je jasné, či bol medzi návštevníkmi vernisáže výstavy v Koszaline.

„Je to nezávislá akcia dospelého umelca, s ktorou nemáme nič spoločné,“ zdôraznil šéf miestnej galérie Robert Knuth, ktorý Fussove diela práve vystavuje.

Policajtom poradil, aby sa na plagát nepozerali ako na propagáciu antisemitizmu, ale ako na umeleckú provokáciu.

Jej cieľom malo byť prinútiť Poliakov zamyslieť sa nad xenofóbiou v krajine. Fuss využil aj na výstave antisemitské výlevy z internetového portálu, ktorý patrí stúpencom bigotného katolicizmu. Polícia okamžite nariačila plagát prelepiť. Neznámeho autora stíha podľa paragrafu o hanobení verejného činiteľa, za čo mu hrozia až dva roky väzenia.

Medzi osobnosťami sa totiž objavili okrem Walesu či Szymborskej, svetoznámeho režiséra Andrzeja Wajdu a jeho kolegyne Agnieszky Hollandovej aj súčasný prezident Lech Kaczyński a ministri vnútra a poľnohospodárstva.

(čtk,ma)
SME, 27.1.2007

Dziwisz spomína na život s Karolom Vojtylom

Na štyri desaťročia po boku Karola Vojtylu, neskôr pápeža Jána Pavla II., spomína jeho dôverník Stanislaw Dziwisz. Kniha Život s Karolom, ktorá v stredu vyšla v Taliansku, sa bude v Poľsku predávať pod titulom Svedectvo - po tom, čo ju kardinál Dziwisz dnes predstaví v Krakove.

Obsahuje aj potvrdenie výbušnej informácie o zvažovanom odstúpení Jána Pavla II. Malo sa tak stať v deň jeho osemdesiatin, 18. mája 2000. V rozhovoroch so spolupracovníkmi dospel však Ján Pavol II. k záveru, že sa „podriadi božej vôli“ a v úrade zotrúva.

Kniha vznikla z udalostí, historických okamihov a anekdot, vyrozprávaných Dziwiszom talianskemu spisovateľovi Gianfrancovi Swidercoshimu. Kto sa domnieva, že o Jánovi Pavlovi II. sa už napísalo a povedalo všetko, bude milo prekvapený. Kniha ho predstavuje aj ako vášnivého lyžiara a turistu, ktorý, keď sa to čo len trochu dalo, utekal do hôr. Hodiny sa prechádzal sám, aby sa mohol „porozprávať s Bohom len medzi štyrmi očami“, spomína dnešný krakovský arcibiskup.

Popisuje aj príhodu, keď pápeža roku 1981 „pašovali“ na lyžovačku do Ovindoli: v aute mu dôverník skryl

tvár za noviny, aby príslušníci pápežovej švajčiarskej gardy Jána Pavla II. nespoznali. Pápež si vychutnával zjazd na lyžiach a hovoril: „Zvládli sme to.“ Na také úteky bolo vždy treba „sprisahancov“ a Dziwisz sa zamýšľa: „Nechcem ani pomyslieť na to, že by bolo prišlo k autonehode...“

Ján Pavol II. ho neoslovil inak ako „Stašek“. S Vojtylom sa Dziwisz zoznámil pri lyžovačke v Zakopanom. Jeho osobným tajomníkom sa stal v roku 1966 a zotrval s ním až do smrti 2. apríla 2005. Jeho byt bol priamo pod apartmánom Jána Pavla II. Bol to muž, ktorého pápež ráno videl prvého - a večer posledného. Dziwisz spomína, ako pápež 11. septembra 2001 sledoval zrútenie newyorských „dvojičiek“ po teroristických útokoch. „Celý deň pobehoval medzi obrazkou a kaplnkou. Mal veľké obavy, že tento útok rozpúta nekončiacu sa špirálu násilia,“ píše Dziwisz.

Čitateľ sa dočíta aj to, že Ali Agca, Turek, ktorý chcel pápeža zavraždiť, Jána Pavla II. nikdy nepoprosil o odpustenie. „Svätý otec, ako o tom veľa rás s utrpením hovoril, nikdy nepočul od neho (Agcu) slová >Prepáč mi.<“, spomína kardinál. (dc)

PRAVDA, 27.1.2007

Arcibiskup Ján sa dožíva sedemdesiat rokov

Najvyšší predstaviteľ pravoslávnej cirkvi na Slovensku, arcibiskup prešovský a Slovenska Ján sa v týchto dňoch dožíva sedemdesiat rokov. Pri tejto príležitosti dnes slávil liturgiu v Chráme svätého kniežaťa Alexandra Nevského v Prešove.

Za Ministerstvo kultúry jubilanta pozdravil riaditeľ sekretariátu pre veci cirkevné Ján Juran, za Konferenciu biskupov Slovenska oslovil jubilanta monsinor František Tondra, za gréckokatolícku cirkev prešovský eparcha monsinor Ján Babjak a za evanjelickú cirkev, biskup západného dištriktu Milan Krivda. Na slávnosti boli prítomní predstavitelia verejného, kultúrneho a spoločenského života. Informuje tajomník posvätej synody v českých krajinách a na Slovensku Milan Gerka.

„Jubilant pri tejto príležitosti došiel od pravoslávnej cirkvi v českých krajinách na Slovensko Rad svätého Cyrila a Metoda druhého stupňa, ktorý mu odovzdal biskup komárňanský. Zároveň rektor Prešovskej univerzity profesor doktor František Mihina odovzdal arcibiskupovi zlatú medailu univerzity.“

V závere slávnosti sa zhromaždeniu prihovril jubilant, arcibiskup Ján, ktorý sa poďakoval všetkým za účasť, úprimné slová a dary. Vyjadril poďakovanie Pánu Bohu, za jeho lásku, ktorú dostal v živote a poprosil všetkých o spoločnú modlitbu i o spoluprácu do ďalšieho života, aby mohli ako kresťania riešiť všetky problémy, radosti, všetko to, čo život prináša.“

Daniela Pirschelová
Rádio Lumen, 17:30, 27.1.2007

Bude mať nový organ. Čo so starým? !

STARÉ MESTO - Dóm svätého Martina bude mať po 127 rokoch nový organ! Túto myšlienku podporili aj poslanci Národnej rady, ktorí sa včera zúčastnili na obhliadke starého organa. Aký osud čaká historický nástroj, však zatiaľ nie je známe. Novinári mali na príkaz cirkvi vstup na obhliadku organa zakázaný.

„Postup pamiatkového úradu je správny. Rozhodol postaviť tu nový nástroj s vyššou kvalitou, „ povedal po včerajšej obhliadke poslanec Pavol Minárik.

Pamiatkari stavbu nového organa povolili, ale premiestnenie historického ešte neschválili. „Demontáž si vyžiada samostatné pamiatkarské rozhodnutie. Verím, že cirkev nemieni znehodnotiť kultúrnu pamiatku a bude postupovať korektne, „ dodal Minárik.

„Nikto nespochybňuje potrebu nového organa. Problém je v tom,

čo so starým historickým nástrojom. Hľadáme východisko, aby sa historický organ nezničil. V prípade, že by sa rozobral a neodborne uložil, môže dôjsť k jeho poškodeniu, „ vysvetlil poslanec Dušan Jarjabek. Organ je totiž vždy vyrobený na mieru. Organista Peter Selecký hrá v Dóme od roku 1996: „Súčasný organ má 34 registrov, je stavaný na tento priestor. Nový má mať až 60 registrov, čo môže spôsobiť tlakové vlny. A tie by mohli porušiť okná, „ uzavrel.

Peter Sedláček, foto Milan David a jb

AKÝ BUDE NOVÝ ORGAN
Postaví ho majster Gerald Woehl z Nemecka. Organ bude mať tri manuály, vyše 60 registrov a 3 806 píšťal. Bude vážiť okolo deväť ton. Cena bez dane je takmer 40 miliónov Sk (993-tisíc eur bez DPH)

Nový čas, 27.1.2007

Vymenia organ?

BRATISLAVA - Sporom o organe v bratislavskom Dóme svätého Martina sa včera zaoberali poslanci z výboru pre kultúru. Cirkev chce kúpiť nový organ.

Umelci, ktorí spísali petíciu, sú za zachovanie starého.

Podľa cirkvi má pôvodný organ nekvalitný zvuk a je zle umiestnený v podveží. Ich oponenti tvrdia, že je významnou pamiatkou, ktorú navrhol skladateľ Franz Liszt.

„Nik nespochybňuje, že bude nový organ výborný. Ide o to, či dáme prednosť historickému alebo súčasnému pohľadu, „ povedal po stretnutí poslanec Dušan Jarjabek.

Problémom je podľa neho premiestnenie pôvodného organu tak, aby sa nepoškodil.

Nový organ za milión eur zaplatí cirkev. Pamiatkari s výmenou organu predbežne súhlasia.

Iniciátor petície proti výmene dirigent SND Pavol Selecký tvrdí, že nový organ by mohli dať do lode Dómu a starý nechať v podveží.

„Som sklamaný, že práve na 555. výročie katedrály sa rozhoduje o jej hudobnej histórii.

Je to devastácia, „ vraví.

Novinárov do Dómu cirkvi nepustila. **JULIANA BIELIKOVÁ**

Plus jeden deň, 27.1.2007

Pápež Benedikt XVI. dnes vyzval na ukončenia násilia

Pápež Benedikt XVI. dnes vyzval na ukončenia násilia v Libanone a pásme Gazy. Podľa neho je neakceptovateľné, aby sa politické myšlienky presadzovali v ozbrojených konfliktoch. Vo svojom každonedeľnom požehnaní vyjadril hlboký súcit s obyvateľmi Libanonu. Po svojom príhovore potom svätý otec s pomocou dvoch detí z okna na Námestí Svätého Petra vypustil dve holubice predstavujúce symbol mieru.

Rádio Lumen, 17:30, 28.1.2007

Poslanci sa boli pozrieť na organ

Pavol Minárik z KDH povedal, že cirkev určite nájde pre starý organ z Konkatedrály svätého Martina dôstojné miesto.

BRATISLAVA. Štyria poslanci, zástupcovia cirkvi a mesta, včera navštívili bratislavskú Konkatedrálu svätého Martina. Poslanecký prieskum inicioval dirigent Peter Selecký. Chce, aby cirkev zachovala pôvodný organ v konkatedrále. Novinárov z prehliadky vylúčili.

„Myslím si, že pamiatkový úrad postupoval správne, keď rozhodol o možnosti inštalovať organ podstatne vyššej kvality,“ vyjadril sa po stretnutí predseda poslaneckého výboru pre kultúru Pavol Minárik (KDH).

Podľa Minárika je nekorektné predvídať zlé rozhodnutie cirkvi ohľadom starého organu. „Cirkev určite nechce nástroj zničiť a nájde mu primerané miesto.

Minárik podporuje právo cirkvi upravovať si kostoly podľa súčasných liturgických požiadaviek. „Tento objekt je živý, toto nie je múzeum. Niektorí tu ide zainvestovať bez jedinej koruny z verejných financií, a my z toho zrazu robíme problém, „ povedal.

Bratislavský primátor Andrej Ďurkovský považuje záujem poslancov o organ za vzorový príklad toho, ako sa štát na jednej strane nepodieľa na záchrane pamiatok, ale má súčasne požiadavky na ich kontrolu. Podľa neho grantové peniaze, ktoré idú aj na cirkevné budovy, sú len drobnými investíciami.

Seleckého, iniciátora petície za záchranu organu, však nepresvedčili. „Stojím si za tým, čo som povedal. Zákon možno nie je porušený, ale je to zásah do histórie v roku, keď oslavujeme 555. výročie tohto chrámu“ tvrdí Selecký. Dodal, že nie je proti novému organu.

Podľa neho priestor v dolnej časti budovy na to je. „Bolo to tak v návrhu odborníka na organy pána Mayera,“ povedal. **(zu)**

SME, 27.1.2007

Biskupi: Agenti si zaslúžia súcit

Česká katolícka cirkev žiada o pochopenie pre kňazov-agentov.

Českí katolícki biskupi v piatok vydali vyhlásenie k spolupráci kňazov s bývalou komunistickou tajnou službou. Vyzývajú v ňom rešpektovať dôstojnosť človeka a na opatrnosť pri vynášaní súdov. Pokračovatelia komunistickej moci a niekdajší prenasledovatelia sú podľa nich v parlamente a rôznych úradoch a spoločnosť to toleruje.

Biskupi kritizujú médiá, že útočia na kňazov, ktorí „boli väčšinou obeťami nátlaku a vydierania a „zaslúžia si skôr súcit“. Cirkev sa podľa vyhlásenia so spoluprácou svojich kňazov s ŠtB vyrovnáva prostriedkami, ktoré sú jej vlastné: uznaním viny, ľútosťou, pokáním a nápravou.

Podľa odhadov mohol v českých cirkvách s ŠtB spolupracovať každý desiaty kňaz, čo by znamenalo až

stovky ľudí. Známy je napríklad prípad biskupa Františka Lobkowicza, ktorý mal ŠtB donášať v rokoch 1984 až 1989 a napriek kritike odmieta opustiť svoj úrad.

Denník Lidové noviny v sobotu v redakčnom komentári zareagoval na vyhlásenie cirkvi. Vyzval ju, aby sa veriacim ospravedlnila za neschopnosť vyrovnáť sa s minulosťou.

Katolícki biskupi si podľa denníka ešte nevšimli, že komunisti už nie sú pri moci a že nie každý, kto dnes cirkev kritizuje, jej chce škodiť. Stále ešte odvádzajú pozornosť a nekritizujú tých, čo s ŠtB spolupracovali, ale tých, čo na nich upozorňujú.

Nedoriešenú otázku agentov komunistických tajných služieb medzi kňazmi v celej strednej Európe rozvriť prípad varšavského arcibiskupa Stanislawa Wielgusa.

(pm, čtk), SME, 29.1.2007

Pingpong bez sután

PREŠOV - Na stolnotenisovom turnaji sa zišli favoriti štyroch prešovských farností. Zorganizoval ho cez víkend gréckokatolícky dekanát na sídlisku Sekčov v Prešove.

Ako uviedol dekan sekčovskej farnosti Gabriel Szekely, každé družstvo malo zástupcov v kategórii žiaci, dorastenci, muži, ženy, a hrala sa aj štvorhra. Mužské kategórie boli zastúpené vo viacerých vekových skupinách. Za zelenými stolmi stáli proti sebe novokňazi, študenti teológie i veriaci.

Absolútnym víťazom sa stalo družstvo z farnosti Petra Pavla Gajdiča na sídlisku III. v Prešove, ktoré si odnieslo dekanský pohár za dve zlaté medaily, tri druhé miesta a jedno tretie.

(sita)

Plus jeden deň, 29.1.2007

Škúlenie z Pandorinej skrinky

Akosi sa nám slovenská Pandorina skrinka opäť pootvorila, aby nám pripomenula všelijaké nevlúdnosti z našej dávnejšej i nedávnej minulosti a zároveň aj nechotu raz a navždy sa s nimi vyrovnáť. Najmä naša vetva, nazývajúca sa národnou a kresťanskou. Z akýchsi príčin táto vetva, súdiac podľa jej občasného škúlenia z uvedenej skrinky, dorástla do Európy len v časti má dať, (rozumej, ona, Európa). V časti dal, (rozumej, ja, Európe), má pomerne široké medzery. Také široké, že pomedzi naše medzery nielenže špacíruje všelijaká háveď, (v slušnej krajine dobre schovaná v pevnom chlieviku), ale ona ešte aj hlasite kikirika.

O tom, čo chceme od Európy, prípadne Ameriky, o tom máme na Slovensku celkom jasné predstavy - slušné dotácie, príspevky, bezvízový vstup, pracovné miesta, hmatateľné výsledky ich umu, všelijaké podpory. Horšie je to s nami, ak Európe máme niečo dať my. Napríklad len tak svoj postoj k histórii, svoju sebareflexiu, svoje prihlásenie sa k uznávaným hodnotám.

Ak sa dnes arcibiskup Sokol

otvorene hlási k Tisovi, máme vážny dôvod zamyslieť sa, kde sa cirkevný hodnostár duchovne nachádza, kde sa brodí, medzi akými hodnotami. A nielen on sám, lebo on zároveň reprezentuje aj katolícku cirkev.

Ak je Sokolovým argumentom pre obdiv k Tisovi prosperita vojnového Slovenska, potom je podivuhodné, že práve katolícky arcibiskup dáva prednosť plnému bruchu pred utrpením blížnych. Napríklad občanov, ktorých prezident Tiso neváhal označiť za škodcov národa účelovo vybratým citátom z Biblie. Na zdánlivo prosperujúcom vojnovom Slovensku tak jeho príspevom registrujeme hneď dve zlyhania - prezidentské i kňazské. Tiso, v tom čase ako prezident a kňaz zároveň, si mohol vybrať z Biblie aj niečo múdre, hoci aj z Desatora, napríklad nezabiješ alebo nepokradneš.

Dokumenty hovoria zrozumiteľnou rečou, kde prezident a kňaz Tiso stál, ako premýšľal i konal. Môžeme si o tom urobiť svoj názor a beztretno sa k jeho odkazu hlásiť, ale aj k odkazu jeho demokratických kritikov. Máme slobodnú

voľbu, môžeme si bez obáv pestovať fanatizmus, zaslepenosť, nechť poznať pravdu, ba aj smiešne obavy z priznania zlyhaní. Takisto však môžeme s pokorou a úctou k vojnovým obetiam prijať skutočnosť, že Tisov štát vznikol bez lásky a končil vraždením. Ak deduško z hôr nostalgicky spomína na dobré časy za Tisa, zaslúži si rozhrešenie, pretože má aké-také právo na nevedomosť.

Ak sa takto hrubo mylí arcibiskup katolíckej cirkvi, už to nie je omyl akéhosi dedka. A veru potom jeho mitra vrhá predlhý tieň, ktorý zakrýva všetko dobré vzídené z katolíckej cirkvi. A zároveň odhaľuje neuveriteľný zmätok v hierarchii duchovných, cirkevných, ale aj všeludských hodnôt v jeho vnútri.

Neudivuje ma, že u nás stále panuje nevôľa meniť svoje pyšné ublíženecké postoje z čias vojnového Slovenska. S počudovaním však pozorujem, ako si samotná slovenská katolícka cirkev stále nevie dať rady so svojou nemilou epizódou zvanou Jozef Tiso.

Peter Juščák
SME, 29.1.2007

Ústava EÚ: Nový text či úprava?

Čo s neschválenou európskou ústavou? Dá sa z nej povyberať a upraviť isté časti ako nový dokument, alebo bude najlepšie spísať úplne nový text? Štáty, ktoré majú ratifikáciu ústavy za sebou, aj keď z nej nie sú vo všetkom nadšené, si želajú, aby zmeny oproti terajšiemu textu boli čo najmenšie. Ak sa ústava začne „kúskovať“, hrozia navyše zdĺhavé rokovania.

„Sme skôr za doplnenie tejto zmluvy, ako za jej rozkrájanie,“ vyhlásil včera v Madride šéf španielskej diplomacie Miguel Angel Moratinos. Španielsko hostilo včera zástupcov 17 ďalších štátov, ktoré zmluvu ratifikovali. Slovensko zastupovala štátna tajomníčka ministerstva zahraničných vecí Oľga Algayerová. Štáty, ktoré zmluvu už schválili, pričom Španielsko a Luxembursko tak urobili v referendách, majú záujem na tom, aby sa text prípadnej novej zmluvy podľa možnosti veľmi nelíšil od terajšieho dokumentu.

Nový text - jednoduchší a kratší - si želajú najmä krajiny, ktoré sa do ratifikácie zatiaľ nepúšťali, a to najmä Británia, Česká republika a Dánsko. Poľsku sa od začiatku nepáčilo najmä plánované zmeny v systéme hlasovania o rozhodnutiach EÚ a chýbajúca zmienka o kresťanských hodnotách. Ústavu v referendách odmietli Francúzi a Holanďania, Dánsko referendum vzápätí odložilo. Ústavu neschválilo ani Švédsko, Portugalsko a Írsko.

Rokovania o výhradách k terajšiemu textu ústavy bude viesť na jar nemecké predsedníctvo EÚ. O ústave rokovala včera kancelárka Angela Merkelová v Prahe. Prezident Václav Klaus aj premiér Mirek Topolánek dali už predtým najavo, že súskôr za nový text. Merkelová chce rozhodnúť rokovania o tom, čo s ústavou, viesť posledné dva májové týždne v Berlíne. Výsledok a ďalší postup by na júnovom summite mali schváliť šéfovia štátov.

Berlín už začiatkom januára požiadal listom všetky členské štáty, aby na pracovné stretnutia o ústave vymenovali svojich splnomocnených zástupcov. Slovensko má zastupovať štátna tajomníčka Algayerová a poradca šéfa diplomacie Pavol Hamžík.

(bd, ČTK), PRAVDA, 27.1.2007

Cirkvi- prísnejšie pravidlá registrácie?

Na registráciu nových cirkví by už na Slovensku nemali stačiť len podpisy ich sympatizantov. Súčasný stav by mal zmeniť poslancový návrh, ktorý je v parlamente. Podľa neho by na registráciu bolo treba 20 tisíc podpisov členov daných cirkví. Ministerstvo kultúry tento zámer podporuje.

Problém otvorili snahy o registráciu Ateistickej cirkvi neveriacich.

Michaela Moravčíková, Ústav pre vzťahy štátu a cirkvi: „Sme nezaznamenali žiadnu náboženskú činnosť tejto skupiny, ktorá žiadala o registráciu.“

Napriek tomu sa ukázalo, že zozbierať 20 000 podpisov, ktoré vyžaduje zákon, pre ňu nebolo problémom. Platné petičné hárky mohli obsahovať údaje a podpisy sympatizantov, či ľudí, ktorých aktivisti poprosili o podporu.

Telefonuje Ján Podmanický, poslanec NR SR(Smer-SD): „Tieto podpisy sa dali bežne zohnať na ulici a ako také boli, bolo to vlastne ľahko zneužívateľné.“

Ján Juran, cirkevný odbor MK SR: „Doterajšia právna úprava nevymedzovala celkom presne členstvo v cirkvi.“

O toto spresnenie sa snaží poslancová novela.

Telefonuje Ján Podmanický, poslanec NR SR(Smer-SD): „Vyžadujeme, aby cirkvi a náboženské spoločnosti, ktoré chcú byť registrované, chceli mať príspevok zo štátneho rozpočtu, aby preukázali, že k nim patrí aspoň 20 000 členov.“

Telefonuje Ľudmila Mušková, poslankyňa NR SR(ES-HZDS): „Rozhodli sme sa, aby nebolo také ľahké zaregistrovať sa.“

Michaela Moravčíková, Ústav pre vzťahy štátu a cirkvi: „Zabrániť tomu, aby viacerí občania, teda v našom prípade tých 20 000, ako vyžaduje zákon, podpisovali petície viacerým náboženským subjektom.“

Zámer sprísniť pravidlá už zmobilizoval viaceré spoločenstvá, aby stihli registráciu ešte po starom. Po novom by to už nebolo možné.

Andrea Poloková, Bahájske spoločenstvo: „V takom prípade by sme sa momentálne zaregistrovať nemohli, pretože 20 000 členov nemáme.“

Ján Juran, cirkevný odbor MK SR: „Vieme o tom, že na registráciu sa pripravuje komunita moslimov na Slovensku.“

O ďalšom osude spomínanej novej zákona poslanci rozhodnú už na januárovej schôdzi parlamentu.

Jaro Barborák, STV, 19:30, 28.1.2007

Registrácia cirkví bude asi ťažšia

Ak bude cirkev na Slovensku žiadať o registráciu, mala by predložiť aj 20-tisíc podpisov ľudí, ktorí dajú čestné vyhlásenie, že sú jej príslušníkmi.

Doteraz stačilo, ak jej žiadosť podpísalo 20-tisíc sympatizantov alebo ľudí, ktorí len súhlasili s jej registráciou, ale k cirkvi sa nehlásia.

Návrhom poslancov Ľudmily Muškovej z HZDS a Jána Podmanického zo Smeru, ktorý podmienuje registráciu cirkví sprísňuje, by sa dnes mal začať zaoberať parlament.

Český i rakúsky zákon pritom požadujú pri registrácii len 300 podpisov členov, ktorí nesmú patriť k inej zákonom uznanej cirkvi.

Už doterajšie podmienky slovenského zákona boli také prísne, že ich od roku 1992, odkedy platí, splnili len dve cirkvi - Náboženská spoločnosť

Jehovovi svedkovia a Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní, tzv. mormonská.

Registrovaných je na Slovensku zatiaľ 17 cirkví, pôsobia tu desiatky neregistrovaných spoločenstiev či siekt.

Poslanci novelu konzultovali s ministerstvom kultúry.

„Ministerstvo ju považuje za možnosť ochrany pred rôznymi neštandardnými náboženskými skupinami a recesistickými skupinami, „reagoval hovorca ministerstva Jozef Bednár.

Ako príklad použil tzv. Ateistickú cirkev neveriacich, ktorej registráciu ministerstvo koncom roka odmietlo.

Podľa predkladateľov má štát právo určovať podmienky registrácie, lebo sa reálne neuväzuje o odluke cirkvi od štátu. (zu), SME, 1.2.2007

Čo s pamäťou národa?

František Mikloško ako kandidát na post šéfa ÚPN dáva nádej, že táto inštitúcia bude dôsledne skúmať červenú aj hnedú totalitu. Jeho súper sa tejto ambícii v parlamente vzdal.

Rozhodovanie o tom, kto bude stáť na čele ÚPN, sa odohráva na pozadí vyjadrení osobností verejného života, ktoré dokazujú, že táto inštitúcia je potrebná a jej činnosť treba rozvíjať v súlade so zákonom. To znamená, že predmetom jej pozornosti nebude len režim z rokov 1948 - 1989, ale aj ten z rokov 1939 - 1945. Dôkazom absencie historickej pamäti vo vedení jednej z najvýznamnejších slovenských inštitúcií sú opätovné pokusy arcibiskupa Sokola a ďalších členov Biskupskej konferencie Slovenska velebiť až blahorečiť Jozefa Tisa, spochybňovať jeho osobnú politickú zodpovednosť za holokaust slovenských Židov a Rómov a za rasistický a totalitný charakter politického režimu, ktorý spoluvytváral a zosobňoval.

O tom, že nejde o osobné názory jednotlivcov, ale o postoj KBS, svedčí vyjadrenie jej hovorca v súvislosti s výrokmi Sokola o Tisovi a slovenskom štáte. Toto vyjadrenie k obdobiu s nacistami kolaborujúcemu režimu, ktorý podporoval Hitlerovu rasistickú a genocídnu politiku a nechal vyviezť desaťtisíce slovenských občanov na smrť do koncentrákov, bolo škandalózne: „Cirkev sa od tohto obdobia nedišancovala, lebo na to nemala dôvod.“

Bolo zaujímavé sledovať, aké reakcie vyvolali tieto výroky a ako sa táto téma v médiách nahradila témou, či arcibiskup Sokol spolupracoval alebo nespupracoval s StB. Kým predsedovia Smeru a HZDS sa k pokusu rehabilitovať ľudácky režim vyjadrili jednoznačne odmietavo a predseda poslaneckého klubu SMK žiadal, aby arcibiskup Sokol odstúpil, poslanec KDĽH Pavol Minárik povedal: „Politici by sa nemali miešať do cirkevných záležitostí, pretože cirkev je v týchto otázkach autonómna.“ Podobne sa vyjadril aj predseda poslaneckého klubu SDKÚ Janiš. Oveľa väčšiu odvahu otvorene sa postaviť proti

škandalóznemu postoju KBS mali viacerí katolícki kňazi a teológovia.

Osobitnou kapitolou je správanie sa SNS, ktorá podľa koalíciej dohody má obsadiť post šéfa ÚPN. Okrem toho, že jej predstavitelia odmietli jasne pomenovať charakter Tisovho režimu, opätovne navrhovala nepriechodných kandidátov, ktorí neboli schopní zaujať postoj k tomuto režimu v súlade s ustanoveniami zákona o ÚPN. Aj v dôsledku toho sa prehlbovala kríza okolo tejto inštitúcie.

V reakcii na krízu sa objavila kandidatura Františka Mikloška. Ten má okrem autority, ktorá vyplýva z jeho disidentskej minulosti, aj výhodu, že v r. 1987 podpísal vyhlásenie, že deportácie boli v slovenských rukách a naši predstavitelia za to niesli zodpovednosť, a že v roku 1990 hlasoval za vyhlásenie, v ktorom parlament odsúdil holokaust. To by mohla byť garancia, že pod jeho vedením bude ústav oživovať našu pamäť rovnako o oboch režimoch vrátane zločinov, ktoré sa počas ich existencie udiali.

Mladý historik Petranský počas prezentácie svojej kandidatury v parlamente vopred rezignoval na vyvážený prístup k obojmu režimom, keď povedal, že v agende ústavu má byť obdobie slovenského štátu iba okrajovou záležitosťou. Vzhľadom na povedomie o tomto temnom období je to očividne chybný prístup. Sotva ho možno ospravedlniť tvrdením, že „zločiny komunizmu ešte neboli potrestané, zatiaľ čo zločiny fašizmu áno“. Zámerom dominantne sústrediť činnosť ÚPN na spoluprácu s políciou pri odhaľovaní zločinov, ktoré počas komunizmu spáchali bezpečnostné zložky, dáva za pravdu historikovi Dušanovi Kováčovi, ktorý upozornil, že tento kandidát „je príliš mladý“ a že „tým, že prešiel do Matice slovenskej, začal pracovať v ideologickom zázemí inštitúcie, ktorá sa orientuje na rehabilitáciu slovenského štátu a Jozefa Tisa“.

Peter Weiss

(Autor je vysokoškolským učiteľom a bývalým predsedom SDĽ)

SME, 30.1.2007

Starosta zakázal demonštráciu

Zhromaždenie na Námestí SNP, kde sa zajtra malo hovoriť o vojnovej Slovenskej republike a podporiť vyjadrenia arcibiskupa Sokola, staromestský starosta Andrej Petrek zakázal. Vyhovela tak polícii. Tá poukázala na to, že jej organizátormi sú ľudia zo Slovenskej pospolitosti -strany, ktorú vlani Najvyšší súd rozpustil, pretože podporovala rasizmus a antisemitizmus. (rak)

PRAVDA, 31.1.2007

Výhrada vo svedomí - nie je vhodný čas

Kardinál Ján Chryzostom Korec nebude vládu žiadať, aby prijala zmluvu o výhrade vo svedomí. Vyhlásil to po dnešnom stretnutí s premiérom Robertom Ficcom, ktorý mu prišiel zablahoželať k 83. narodeninám. Ako darček mu priniesol pero, pretože oceňuje kardinálove knihy.

Premiér Robert Fico tvrdí, že stretnutia s kardinálom Korcom sú pre neho vždy podnetné. Zmluve o výhrade vo svedomí sa venovali len okrajovo. Uvedomujú si citlivosť tohto problému.

Robert Fico, predseda vlády SR(Smer-SD): „Nie je záujem dávať na stôl za každú cenu témy, na ktoré môžu byť rozdielne názory.“

Slovensko má medzinárodný záväzok prijať zmluvu o výhrade vo svedomí, ktorá vyplýva zo základnej zmluvy s Vatikánom. Žiadny záväzný termín však neexistuje. Kardinál Korec prenecháva aktivitu Vatikánu.

Ján Chryzostom Korec, kardinál: „Iniciatíva by vyšla potom z tejto strany, nie povedzme odo mňa a KBSka sa vyjadrila tiež.“

Konferencia biskupov Slovenska podobne ako kardinál už dávnejšie vyhlásila, že momentálne nie je najvhodnejší čas na otváranie týchto tém. Kardinál Korec si s premiérom Robertom Ficcom očividne rozumeli. Dokonca spolu hovorili v pozitívnom zmysle aj o plánovanej premiérovej ceste do Číny.

Eva Mihočková,

STV, 19:30, 30.1.2007

Henrich IV. a cesta do Canossy

Cestu do Canossy absolvovalo od 11. storočia veľa vládcov a politikov, máloktoľ to však priznal. Stala sa pojmom a zostala symbolom najhlbšieho poníženia a poddania. Ako prvý ju nedobrovoľne vykonal rímsko-nemecký cisár Henrich IV.

Vyplatilo sa mu to, dosiahol odpustenie. Stalo sa to 28. januára 1077, pred 930 rokmi.

Od roku 1075 západnú Európu rozdeľoval boj dvoch mocných a tvrdohlavých osobností, stelesňujúcich dve vzájomne ťažko zlúčiteľné chápania vzťahu cirkevnej a svetskej moci.

Prvým bol veľký reformátor, pápež svätý Gregor VII., prezývaný Veľký. Na čele katolíckej cirkvi stál od roku 1073. Bojoval proti kupčeniu s cirkevnými hodnosťami a definitívne zakázal kňazom ženiť sa.

Gregor sa tiež zo všetkých síl snažil presadiť tézu, že cirkevná moc, teda moc pápeža je nadriadená moci svetskej. Nástupcovi svätého Petra sa podľa nej má podriaďovať aj najmocnejší svetský panovník západnej Európy, cisár Svätej ríše rímskej, ku ktorej patrili Nemecko, Čechy a severné Taliansko.

Konflikt cisára a pápeža

Cisári zastávali presne opačný názor. Oni ako ochrancovia kresťanstva a dediči Karola Veľkého mali byť nadradení pápežom.

Spor medzi cisárom a pápežom dlho bublala iba pod pokrievkou. K výbuchu došlo, keď sa obaja stretli v boji o investitúru. V podstate to bol spor o to, kto má právo vymenúvať biskupov a opátov. Či to môže na svojom území urobiť cisár, alebo, ako to nariadil Gregor VII., výhradne iba pápež.

Nešlo len o formálnu záležitosť. Vysokí cirkevní hodnostári, patriaci väčšinou k nemnohým vzdelancom svojich čias, bývali oporami a blízkymi spolupracovníkmi panovníka. Ak by ich vyberal pápež, znamenalo by to, že by cisára obklopovali ľudia verní niekomu inému.

Henrich IV. nedbal na pápežský zákaz a vymenoval svojho dôverníka za biskupa v Miláne. Prepukol boj. Pápež cisárovi vynadal a vyzval ho na poslušnosť. Cisár pápeža vyhlásil za zosadeného.

Gregor VII. vytiahol zbraň najväčšieho kalibru: uvalil na cisára cirkevnú kľiatbu. V tých časoch to znamenalo, že sa človek stáva vyvrhľom a jeho poddaní mu mohli a dokonca museli odprieť poslušnosť. Nemeckým kniežatám, ktoré boli s Henrichom už tak na nože, to prišlo vhod. Začali si rýchlo hľadať nového panovníka.

Henrichov trón sa otriasal. Zúfalá situácia ho prinútila k zúfalému kroku. Vydal sa za Gregorom VII. Pápež práve cestoval na sever do Nemecka. Keď sa dozvedel, že prichádza cisár, utiahol sa na pevný hrad Canossa. Jeho obavy boli zbytočné, cisár neprichádzal s armádou. Mal iné plány.

Cisár ako kajúcnik

Rozhodol sa predviesť ako kajúcnik, je to jedna z najpamätnejších scén stredoveku. Tri dni vraj išiel mocný a hrdý cisár bosý v mraze a snehu a v prostom pútnickom rúchu postával pred bránou hradu. Vykonal predpísané kajúcné obrady a prosil o odpustenie svojich hriechov. A v pozadí sa tvrdo rokovalo.

Pápež nakoniec tiež nemal na výber, musel polepšenému hriešnikovi vyhovieť a kľiatbu z neho sňať. Cirkev udalosti podávala ako svoje úplné víťazstvo, no zrejme tušila, že cisár predviedol v Canosse iba efektívne divadlo a ešte nepovedal posledné slovo.

Po troch rokoch Henrich konsolidoval svoju moc v Nemecku. Keď sa cítil opäť na koni, nechal časťou cirkevných prelátov zvoliť nového pápeža a vytiahol do Ríma teraz už na čele vojska. Gregor musel utiecť a na úteku v roku 1085 zomrel.

Lepšie nedopadol ani Henrich. Dvaja jeho synovia sa postupne spojili s odbojnými kniežatami a vzbúrili sa proti otcovi. Uspel druhý z nich, neskorší cisár Henrich V.

V roku 1105 otaca zajaľoval a prinútil odstúpiť z trónu. Henrich IV. síce z väzenia utiekol, krátko na to však zomrel. Boj o investitúru sa skončil až po ďalších desaťročiach. Jeho najväčším prínosom bolo, že prispel k oddeleniu cirkvi od štátu.

Symbol poníženia

V 19. storočí, v čase rastúceho nacionalizmu sa Henrich IV. stal jedným zo symbolov nemeckého vlastenectva. Vyrobili z neho ochrancu nemeckej suverenity pred mocibáznou katolíckou cirkvou a zákerným pápežom, obrancu zdravej germánskej kultúry pred úpadkovou románskou.

Cesta do Canossy sa stala symbolom nemeckého národného poníženia, ktoré sa už nesmie opakovať. „My do Canossy nepôjdeme,“ hlásal pruský „železný kancelár“ Bismarck počas svojho sporu s Vatikánom.

Peter Morvay
SME, 30.1.2007

Kostoly medzi dedičstvo

Na zoznam UNESCO sa môžu dostať aj drevené kostoly.

BRATISLAVA - Slovensko má záujem o zaradenie ďalších pamiatok do Zoznamu Svetového dedičstva UNESCO. Centru svetového dedičstva v sídle UNESCO v Paríži predložilo Slovensko viacero návrhov. Najväčšiu váhu dali slovenskí predkladatelia projektu „Drevené kostoly v slovenskej časti Karpatského oblúka“. Projekt predstavuje rímskokatolícke kostoly v Hervartove a Tvrdošíne, evanjelické artikulárne kostoly v Kežmarku, Leštínach a Hronseku, kostoly východného obradu v Bodružali, Ladomírovej a Ruskej Bystrej.

Ďalší spoločný projekt sme predložili s Maďarskom. Ide o „Pevnostný systém na sútoku Dunaja a Váhu v Komárne Komárom“. Obe krajiny sa intenzívne snažia o zápis tejto unikátnej pevnosti zo 16. storočia na zoznam UNESCO. „To, či zápis týchto významných kultúrnych pamiatok do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO bude môcť byť posúdený Výborom svetového dedičstva UNESCO v lete budúceho roku, bude známe v marci 2007,“ informoval rezort zahraničných vecí.

HN, 1.2.2007

Petranský oslavoval Tisov štát

Aj ďalšieho kandidáta SNS na šéfa ÚPN spochybnil jeho vzťah k slovenskému štátu

Matičnému historikovi chýbal jeden hlas. Voľbu môžu vyhlásiť za neplatnú, lebo pri sčítaní našli o jeden hlasovací lístok viac ako bolo poslancov.

BRATISLAVA. Krátko pred hlasovaním o kandidátovi na šéfa Ústavu pamäti národa dostali viacerí novinári informáciu o koalíčnom kandidátovi 30-ročnom historikovi Matice slovenskej Ivanovi Petranském.

E-mailová správa hovorila, že Petranský sa pred dvomi rokmi zúčastnil na oslave slovenského vojnového štátu, kde bol aj šéf extrémistickej Slovenskej pospolitosti Marián Kotleba a arcibiskup Ján Sokol.

„Keďže to mám pod gesciou, budem tvrdo dbať, aby si svoje úlohy, ktoré mu vyplývajú zo zákona, plnil aj vo vzťahu k rokom 1939 až 1945,“ povedal prekvapený podpredseda vlády Dušan Čaplovič.

Petranský: Chceli ma zdiskreditovať

Napriek koalíčnej dohode však poslanci Petranského v tajnej voľbe nezvolili. Podľa neoficiálnych výsledkov volieb napočítali o jeden hlasovací lístok viac, ako bolo hlasujúcich poslancov.

Včera večer preto ešte nebolo úplne jasné, či voľbu uznajú za platnú. Ak by sa tak stalo, do dnešného druhého kola by postúpil Petranský a kandidát opozície František Mikloško.

Petranský svoju účasť na oslave nepoprel. Povedal, že v tom čase ani nevedel, kto to je Kotleba. Niektorí ho však chcú zámerné zdiskreditovať: „Je to zákernosť.“

Kandidát SNS povedal, že na akciu si išiel vypočuť prednášku známeho slovenského historika. Jeho meno nechcel prezradiť, aby ho nekompromitoval.

Aktivity Slovenskej pospolitosti, ktorú súd ako politickú stranu zrušil, vraj nepodporuje. „Môj postoj k nej je zásadne negatívny a odmietavý. Nikdy by som sa nezúčastnil na ich akcii.“

Oslavné stretnutie 14. marca 2005 organizovali Slovenská organizácia na ochranu práv ľudských

a národných, Spoločnosť Andreja Hlinku, Zväz protikomunistického odboja a Matica slovenská. Ľudia zo Slovenskej pospolitosti na akciu v priestoroch Únie žien prišli priamo od fiktívneho hrobu Jozefa Tisa.

Prekvapení poslanci

Väčšinu poslancov Petranského účasť na akcii prekvapila a dozvedela sa o nej až od novinárov. „Nevedel som o tom a nepokladám to za správne,“ povedal podpredseda HZDS Milan Urbáni. Veril, že ak parlament Petranského zvolí, „nechá takéto aktivity za sebou“. Ak by HZDS o jeho účasti na akcii vedelo skôr, určite by podľa neho o nominácii diskutovalo s koalíčnymi partnermi.

Predseda poslaneckého klubu SNS Rafael Rafaj povedal, že išlo o „akadémiu“, nie o oslavu slovenského štátu. „Žijeme v slobodnej krajine.“

Podpredseda SMK Pál Csáky sa utvrdil v tom, že Petranský nemá na vedenie ústavu dostatočné schopnosti. „Nemyslím, že tam išiel náhodou.“

Daniel Lipšic z KDH povedal, že šéf ústavu by nemal mať žiaden vzťah ku komunistickému režimu, ani k slovenskému štátu. „Ja by som sa nikdy na takejto akcii nezúčastnila,“ poznamenala Iveta Radičová z SDKÚ.

Veronika Šutková Miroslav Kern,
SME, 31.1.2007

Čas na premýšľanie

Fórum čitateľov

Je zbytočné, aby žili. Trpia oni a trpíme pre nich aj my. Nie sú ako my. Ich prítomnosť nás ubíja. Sú ako pijavice a príživníci. Pomôžeme im z tohto sveta. Zabijeme ich. Asi aj tieto myšlienky viedli niektorých pred vyše 62 rokmi k tomu, čo nazývame holokaustom.

Dňom pamiatky obetí holokaustu je 27. január. Vtedy nanovo prežívame a premýšľame o tom, čo prináša odcudzovanie a vyvyšovanie. Je odporné, keď vidíme, ako človek ubližuje inému, ako si môže osvojiť zverské praktiky. Úplne v inom svetle potom pôsobí ikona, ktorá putuje v tomto roku po Európe. Pochádza zo 6. storočia z Egypta a do našej krajiny ju poslali bratia z ekumenickej komunity v Tai-zé. Je na nej zobrazený Ježiš, ako má položenú ruku na pleciach historickej osoby Abbého Mena, ktorý predstavuje každého jedného z nás. Ten obraz putuje z mesta do mesta, od katolíkov k evanjelikom, od židov k pravoslávny a má jeden cieľ. Vidieť priateľa v Bohu, ale aj v inom človeku, hoc aj odlišnom v názoroch, presvedčeníach, farby pleti.

Jozef Kozák, kaplán Sabinov
SME, 2.2.2007

Preklad Starej zmluvy sa skončil

Na preklade Starej zmluvy začali pracovať v roku 1988 trinásť odborníci zo šiestich kresťanských cirkví.

Z pôvodnej zostavy sa šiesti nedožili dokončenia prekladu a piati sa z rôznych dôvodov, napríklad pre iné cirkevné funkcie, prestali na práci podieľať. Komisiu tak priebežne doplňovali.

Práca na 1343-stranovom texte Starej zmluvy preloženej z hebrejčiny do „modernej a zrozumiteľnej“ slovenčiny trvala takmer 19 rokov preto, lebo text bol veľmi náročný. „Základnou zásadou tejto smernice je to, že medzikonfesijné

preklady sa opierajú o hebrejský text Starej zmluvy a o grécky text Novej zmluvy,“ povedal predseda prekladateľskej komisie Juraj Bandy.

Text vytlacia v Južnej Kórei, kde má tlačiareň Svetová biblická spoločnosť. Publikácia vyjde pravdepodobne na jeseň 2007.

Aj keď preklad podľa predstaviteľa katolíckej cirkvi Antona Tyrola nemá ambíciu stať sa autorizovaným prekladom napríklad pre ekumenické bohoslužby, je to významný kultúrny čin. (tasr)

SME, 31.1.2007

Vatikán pobúrili tvrdenia tlače o spovediach

Vatikán 31. januára (TASR) - Vatikán hlboko pobúrili článok talianskeho časopisu L'Espresso, ktorý sa v jednej zo svojich reportáží snaží dokázať, že to, čo niektorí kňazi veriacim hovoria pri spovedi, sa nie vždy zhoduje s oficiálnym učením Vatikánu.

Reportér Riccardo Bocca kvôli svojmu článku pre tohtotýždňové vydanie magazínu navštívil 24 kostolov v piatich veľkých talianskych mestách a v spovednici sa kňazovi zveril s rôznymi etickými dilemami alebo hriechmi, ktoré nikdy nespáchal.

V Neapole kňazovi napríklad povedal, že sa cíti previnilo kvôli smrti svojho otca, pretože ako rodina dovolili lekárovi tajne odpojiť respirátor. Vymyslel si, že jeho otec bol štyri roky paralyzovaný, pripútaný k posteli a neschopný samostatného dýchania.

Hoci cirkev eutanáziu oficiálne odsudzuje, kňaz Riccardovi povedal, aby sa ničoho neobával, lebo až Boh je najvyšším sudcom. „Keby som ja mal ženu, otca alebo syna a štyri roky by žil len vďaka umelej podpore života, tiež by som vytiahol zástrčku,“ vyhlásil kňaz a dal novinárovi rozhrášenie.

V ďalšej spovednici Bocca predstieral, že je HIV pozitívny a kňaz mu povedal, že či už použil alebo nepoužil pri styku kondóm, aby zabránil prenosu vírusu na jeho milovanú partnerku, išlo len o „výhradne osobnú záležitosť jeho svedomia“. Cirkev však oficiálne hlása, že len abstinencia a monogamia (a bez prezervatívov) sú tou najlepšou cestou, ako zabrániť šíreniu choroby AIDS.

Autor reportáže vyhlásil, že išlo o investigatívnu žurnalistiku, ale Vatikán reagoval ostrým protiútokom. V úvodníku vo vatikánskych novinách L'Osservatore Romano sa píše, že Bocca sa vo svojom článku rúha a znesväčuje kresťanskú sviatosť zmierenia a to len v mene „nepoctivej novinárskej senzácie“.

„Hanba - neexistuje iný výraz ako vyjadriť náš šok z niečoho tak nechutného, hanebného, neúctivého a najmä urážlivého,“ píše vatikánske noviny.

Bocca sa bráni tým, že nemal v úmysle znevažovať katolícku cirkev alebo jej sviatosť. „Chcel som poukázať na ťažkosti, ktorým títo kňazi čelia, keď sa v dobrom svedomí snažia konať svoje povinnosti,“ povedal pre tlačovú agentúru Reuters. „Rozdiely, ktoré som objavil, šokovali dokonca aj mňa.“

Na homosexualitu jeden z duchovných reagoval nasledovne: „Nuž, homosexualita je oprávnený smer ľudského správania. Existujú dokonca aj homosexuálni kňazi či lesbické mníšky.“ Na otázku, či by mal otvorene deklarovat' svoju homosexualitu, mu kňaz odvetil: „Vo všeobecnosti je najlepšie byť sám sebou. Nepretvarovať sa. Výrukovať s tým von.“ Cirkev však oficiálne hlása, že homosexualita nie je hriech, ale homosexuálne činy áno.

Okrem interrupcie, ktorú jednoducho odsúdilo všetkých 24 kňazov, sa novinárovi podarilo odhaliť ďalšie rozpory s oficiálnym učením rímskokatolíckej cirkvi v morálnych otázkach ako rozvod, výskum kmeňových buniek, či prostitúcia.

SME-inet, 31.1.2007

V Česku preskúmajú minulosť kňazov

PRAHA (ČTK, am) - Česká katolícka cirkev chce preskúmať minulosť svojich predstaviteľov a ich prípadnú spoluprácu s komunistickou tajnou bezpečnosťou. Podľa českého denníka Lidové noviny aj kardinál Miloslav Vlk pripúšťa, že ŠtB pomáhali desiatky kňazov, ktorí v cirkvi stále pôsobia. Vlk preto, v rámci projektu Otvorená minulosť, navrhol zriadiť komisiu, ktorá by zistila, kto a prečo s režimom spolupracoval.

„Metódy ŠtB boli veľmi tvrdé, a preto je teraz potrebné objektívne posúdiť okolnosti, za ktorých kňazov k spolupráci získavala, prípadne, či svojou prácou niekomu ublížili,“ citoval denník kardinála. Komisiu budú tvoriť pracovníci archívov ministerstva vnútra a cirkevní bádatelia.

„Je to výborná vec. Len škoda, že k tomu nedošlo skôr, k úspechu zrejme pomohol až mediálny tlak,“ vyhlásila bývalá disidentka Marie Rút Krížková, ktorá sa problémom spolupracovníkov ŠtB v cirkvi dlhodobo zaoberá. Podobná komisia už funguje v Poľsku, kde vznikla po škandále Stanislawa Wielgusa. Ten sa vzdal postu varšavského arcibiskupa práve pre spoluprácu s komunistickou tajnou políciou.

PRAVDA, 2.2.2007

Vznikne výbor pre ŠtB a cirkvi

PRAHA. Hlava českej Katolíckej cirkvi kardinál Miloslav Vlk (na snímke ČTK) navrhol podľa denníka Lidové noviny zriadiť komisiu, ktorá by zistila, ktorí kňazi a prečo pristupovali na spoluprácu s komunistickou Štátnou bezpečnosťou. O projekte Otvorená minulosť Vlk rokoval s ministrom vnútra Ivanom Langerom a riaditeľom archívov ministerstva Pavlom Žáčkom.

„Metódy ŠtB boli veľmi tvrdé, a preto teraz treba objektívne posú-

diť okolnosti, za akých boli (kňazi) k spolupráci získavaní, prípadne či svojou prácou niekomu ublížili,“ povedal Vlk. V komisii by mali zasadiť pracovníci archívov ministerstva a cirkevní vedci.

„Myslím, že je nutné spojiť sily, pretože tu máme masu materiálov a potrebujeme poznať cirkevnú históriu, pohľad na jednotlivé osoby, ktoré v cirkvi pôsobili,“ povedal Žáček. Podľa neho je to dôležité na pochope-

nie, ako ŠtB spolupracovníkov medzi kňazmi získavala.

Podobná komisia už vznikla v Poľsku po škandále okolo Stanislawa Wielgusa. Ten sa začiatkom januára vzdal postu varšavského arcibiskupa pre spoluprácu s komunistickou tajnou políciou.

Komisiu už požiadalo 133 poľských biskupov, aby ich oboznámila s obsahom zložiek, ktoré o nich tajná polícia viedla. (čtk), SME, 2.2.2007

Strom, ktorý si vyberá miesto

Egyptská kráľovná Hatšepsovet v roku 1500 pred našim letopočtom vyslala do krajiny Punt (dnešné Somálsko) expedíciu, ktorá odtiaľ priniesla 31 stromčekov kadidlovníka. Avšak pokus pestovať stromy, dávajúce drahocennú živicu, sa nepodaril. Kadidlovník doposiaľ rastie len na tých miestach, ktoré si sám vyberie.

Kadidlo naďalej dodávajú svetu Eritrea, Somálsko a Etiópia. Kadidlovník (*Boswellia*) má okolo 20 druhov rastúcich v pásme Sahelu, ale aj na Arabskom a Indickom polostrove. Avšak od staroveku najviac cenenú živicu dáva len *Boswellia papyrifera*, rastúca v Eritrei a Etiópii. Žiaľ, produkcia kadidla sa rýchlo znižuje. Len v Eritrei ešte pred 40 rokmi dosahovala 1 700 ton vonnej živice ročne, v posledných rokoch štyrikrát menej. Kadidlovník prežije aj na

strmých svahoch, kde slnko vysúša tenkú vrstvu pôdy na betón. Vytvára hájiky, ktoré sa zazelenajú len v období dažďov. Keď v októbri nastáva obdobie sucha, ľudia narezávajú jeho kôra. Stačí rana hlboká len milimeter, aby vytekala hustá mliečna tekutina. Vplyvom teplého podnebia živica tuhne a možno ju zberať po dvoch až troch týždňoch. Vytekať prestáva v júni s príchodom dažďov. Jeden strom poskytne 1 až 3 kilogramy kadidla. Najkvalitnejšia surovina putuje do Číny, Japonska, Strednej Ameriky a Európy. Podľa údajov FAO katolícka a pravoslávna cirkev na celom svete ročne použije okolo 500 ton kadidla. Využíva sa aj v parfumérii a v tradičnej čínskej medicíne. Arabi ho používajú ako univerzálny liek, pália pri ceremonálnom pití kávy a s chuťou žujú. (všsk)

Rolnícke noviny, 2.2.2007

Tisa nemal kto oslavovať

BRATISLAVA - Z plánovanej demonštrácie stúpcov vojnového slovenského štátu nakoniec včera nič nebolo. Starosta bratislavského Starého Mesta Andrej Petrek akciu zakázal. „Obával som sa, aby nedošlo k stretu medzi zástancami slovenského štátu a členmi hnutia Antifa.“ Napriek tomu Náместie SNP monitorovali desiatky policajtov, v pohotovosti boli aj kukláči. Prípadnému zhromaždeniu bolo pripravených zabrániť aj zhruba 30 antifasistov. Plánovaná demonštrácia Iniciatívy Sloboda slova, ktorá chcela podporiť arcibiskupa Jána Sokola za jeho slová o blahobyte počas slovenského štátu a prezidentovi Jozefovi Tisovi, sa nakoniec „zúžila“ na petičnú akciu.

„Zbierame podpisy pod petíciu na podporu predstaviteľov katolíckej cirkvi. Po nedávnych výrokoch arcibiskupa Sokola sa zdvihla vlna odporu z určitých organizácií a združení,“ povedal aktivista Michal Laššák, ktorý odmietol spojiť so Slovenskou pospolitosťou a nacionalistami. V okolí stolíka s petíciou bolo aj niekoľko vystráhaných mladíkov. Troch z nich si policajti, odviekli „so sebou“. Našli u nich nôž, boxer a slzotvorný plyn. Doklady prezreli aj hŕstka antifasistov a vyzvali ich, aby sa rozišli a odstránili transparent, na ktorom autori spojili mená Sokola a Tisa: „MONS. TISOKOL, IDEME SI PO VÁS.“

PETER ŽATKO, HN, 2.2.2007

Ježiš miluje Usámu, tvrdí nápis v Austrálii

SYDNEY - Nápis „Ježiš miluje Usámu“, ktorý sa včera objavil na kostoloch v Austrálii, vyvolal ostrú vlnu kritiky zo strany náboženských predstaviteľov. Na baptistickom kostole v Sydney sa objavil aj dodatok: „Ježiš povedal milujte svojich nepriateľov a modlite sa za tých, ktorí vás trápia.“

red HN, 2.2.2007

Kniha

Muklovský Vatikán

JOSEF P. ONDOK

Muklovský Vatikán CDK

V knihe Muklovský Vatikán spomína česko-budějovský kňaz, filozof a prírodovedec Josef Petr Ondok (1926 - 2003) na dvanásť rokov strávených v komunistických väzeniach, kam sa dostal začiatkom 50. rokov za organizovanie filozoficko-náboženských vzdelávacích krúžkov pre študentov. Ondok podáva nielen cenné svedectvo o lágrovom živote kňazov, ale aj neobyčajne prenikavú a napriek opisovaným skutočnostiam často i humorne chápanú reflexiu muklovského údely. Podľa autora ide o pokus „evokovať atmosféru života v krimináli v celkom konkrétnej podobe“, o sprostredkovanie „pohľadu kľúčovou dierkou, ktorý by priblížil všetkých, aj tie najľudskejšie aspekty“. Osobitné a originálne Ondokovo rozprávanie doplna fotografická príloha a dokumenty o súdnom procese i priebehu autorovho väznenia. **HN, 2.2.2007**

Pribudne eutanázií?

Talianska lekárska komora jednohlasne zbavila viny lekára, ktorý v decembri odpojil od respirátora paralyzovaného pacienta Piergiorgia Welbyho, ktorý dlhé roky bojoval o legálne ukončenie vlastného života, pretože „neurobil nič zlé a pacienti majú právo na odmietnutie liečby“.

Rozhodnutie lekára Maria Riccia zbaviť Welbyho utrpenia rozprúdilo v prevažne katolíckom Taliansku vášnivú debatu o eutanázii.

Šport, 2.2.2007

www.tkkbs.sk